

PROSTŘEDKY ZDRAVOTNICKÉ TECHNIKY

(kompenzační pomůcky)

ROZDĚLENÍ

- **implantáty**, součástí těla

(do těla vložené), např. endoprotézy

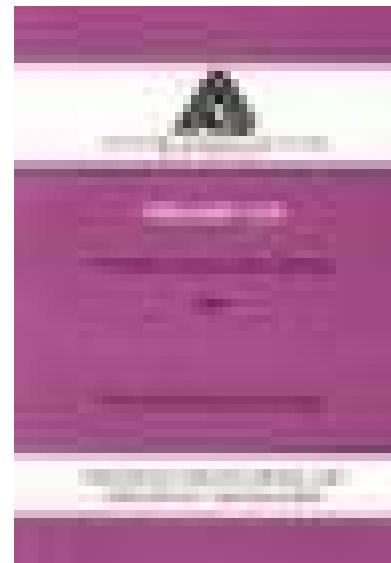
- **pomůcky nahrazující částečně či zcela ztracenou funkci či část těla**

(těla se dotýkající), např. protézy, ortézy (náhrady funkce, podpůrné aparáty, epitézy /kosmetická náhrada/, brýle, sluchadla, vozíky, pomůcky k soběstačnosti)

- **pomůcky rehabilitační v nejširším slova smyslu**

(od těla vzdálené), např. automobily se speciální úpravou řízení, komunikační systémy, robotizované systémy umožňující sebeobsahu, pomůcky resocializační, pomůcky k vybavení staveb – bezbariérovost.

- **VZP vydává číselník Prostředky zdravotnické techniky,**
- **platný i pro ostatní pojišťovny.**

POUKAZ NA LÉČEBNOU A ORTOPEDICKOU POMŮCKU		Ex.č.	
Příjmení a jméno		DRUH A OZNAČENÍ POMŮCKY	
Číslo pojistěnce		oprava – úprava pomůcky	
Bydliště (adresa)		Pomůcka nová / reparační	
I. hod VZP		Pomůcka nová / reparační	
C. opakující pacient		Pomůcka nová / reparační	
P. hod pacient		Pomůcka nová / reparační	
Dne:		Místo pro státní zdravotní pojišťovny	
		Datum:	
		razítko výjezdu	

Kód pojišťovny		ŽÁDANKA O SCHVÁLENÍ (POVOLENÍ) výkonu – léčiva – PZT – ostatní		Čís. schválení	
				Předběžně dne	
Pro pacienta (zařízení)			Čís. pojištění		
			IČP		
Sk	Kód	Název			
Specifikace požadavku:				Počet provedení	
Zdůvodnění:				balení	
				ks	
				km	
				Platnost do	
				Dne:	

Stanovisko revizního lékaře ÚP VZP:

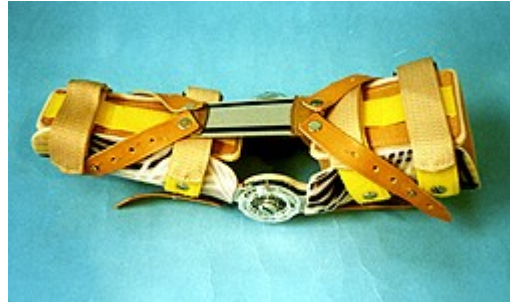
razítko a podpis žadatele

PROSTŘEDKY PRO ZLEPŠENÍ LOKOMOCE A SOBĚSTAČNOSTI PACIENTŮ:

- **Pomůcky ortopedickoprotetické, sériově vyráběné**
- ortézy-stabilizují instabilitu kloubů, fixují klouby
- ortézy s pevným rámem , s kloubovou dlahou-zaručuje vysokou stabilitu ,plně funkční rozsah pohybu. korigují klouby do správného postavení pro funkci (chůze, úchopy apod.),
- ortézy kloubní, indikované pro kloubní artrózu, artritidu, poškození menisků a tím umožňují funkci, např. chůzí, sed, stoj, zvedání břemen apod.

- ortézy, které pomáhají zvětšovat úhel kloubní při kontrakturách, fixní i pohyblivé ortézy(např. při revmatických onemocněních, mají funkci léčebnou i podpůrnou.)
- ortézy pro pooperační a poúrazové stavy v oblastech končetin- úkolem je zajistit plnohodnotnou rigidní fixaci, mobilizaci v určitých předem určených polohách, používají se ortézy kloubů s nastavitelným limitovaným rozsahem pohybu.

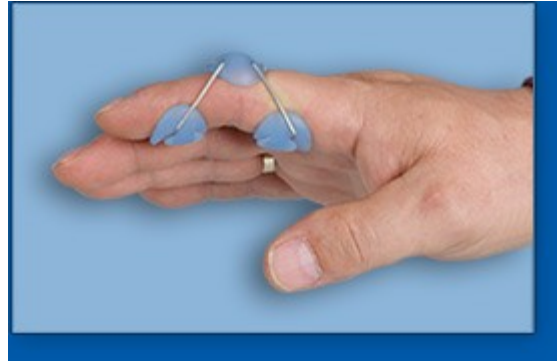

- ortézy z pevných materiálů, (př. peroneální pásky,) mají za cíl správné postavení chodidla v případě poškození peroneálního nervu
- ortézy po stavech po poranění svalů a šlach, elastické návleky, mohou být zpevněny pelotou, příp. tahem, mají tepelně izolační efekt.
- ortézy používané po distorzích, luxacích kloubních, při kyčelních dysplaziích, subluxacích hlavně u novorozenců a kojenců.

- jednoduché závěsy a pásky, zavěšení a odlehčení HK
- ortézy při epikondylitidách, při syndromu karpálního tunelu. při periferních i centrálních parézách, užívané ke zlepšení postavení, funkce končetin

- **Pomůcky zhotovené z elastických nebo rigidních materiálů**
- pro zpevnění a fixaci pánve, případně kyčelních kloubů v těhotenství, po porodu (symfyziolýza), po úrazu (ruptúra), při dysfunkci kyčelních kloubů, kyčelní dysplazii, repozicích kyčle, při pooperační léčbě fraktur pánve, artrózy SI skloubení apod.
- používají se **ortézy břišní** pro pooperační stavy, případně jako pomůcky pro zpevnění břicha při konzervativní léčbě jako podpora břišního lisu

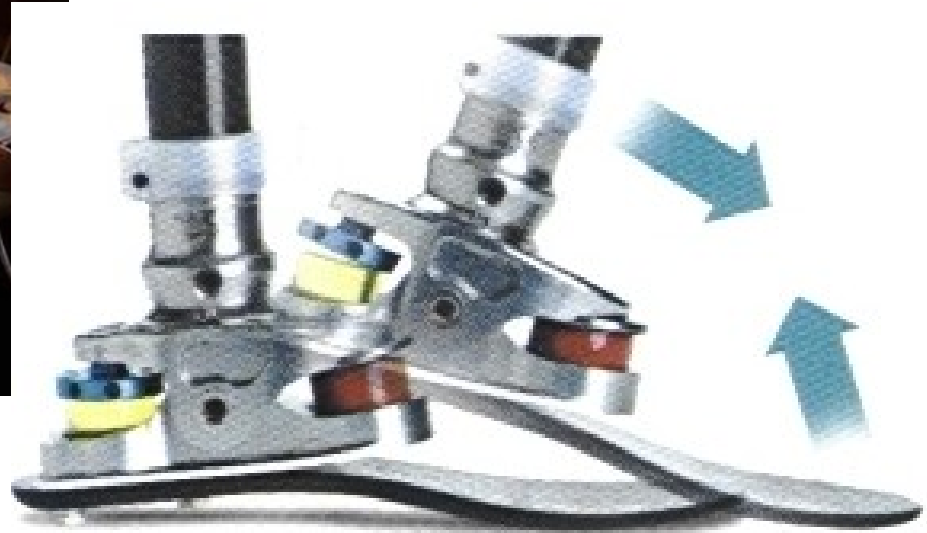
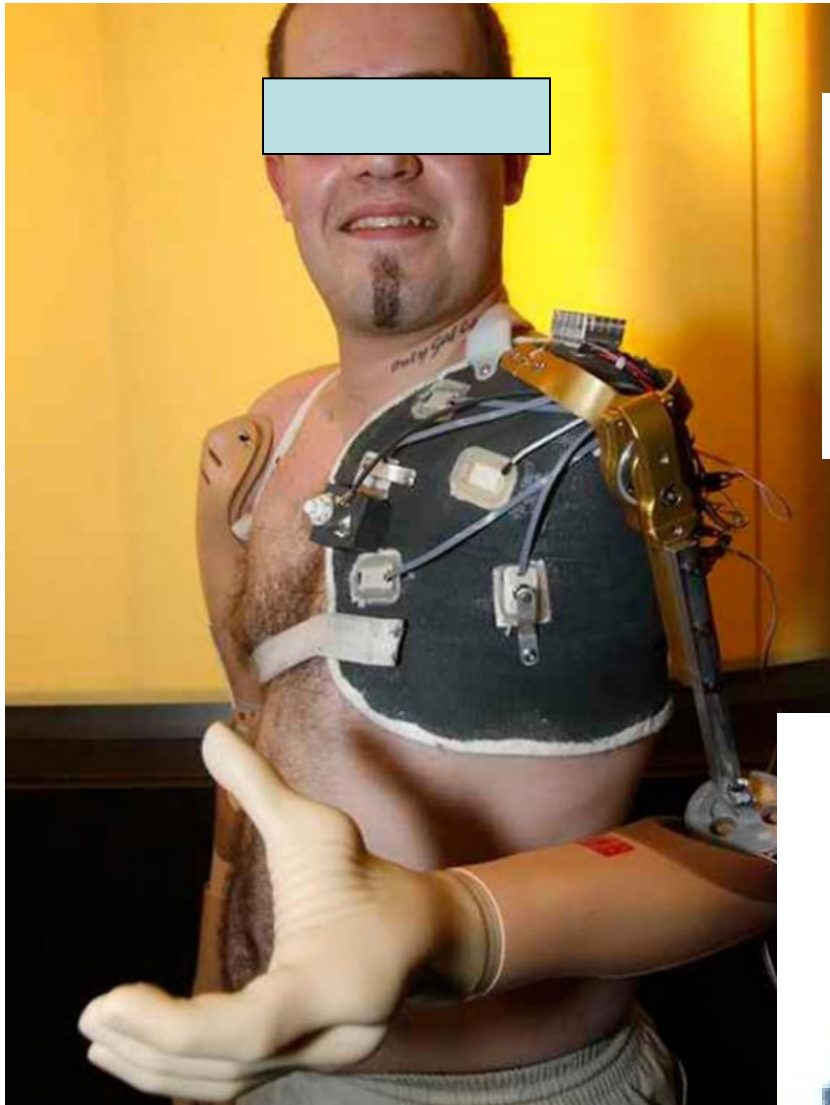

- ortézy trupové po operacích, při bolestivých stavech páteře, osteochondrózy, osteoporózy, spondylartrózy, při revmatických bolestech, ledvinových obtížích, ortézy při torticollis, cervíkokraniálním a cervikobrachiálním syndromu

- **MOŽNÁ JE ROVNĚŽ INDIVIDUÁLNÍ
VÝROBA ORTÉZ PROTETIKEM.
PROTETÍK STAVÍ PROTÉZY ,
UPRAVUJE A OPRAVUJE VČETNĚ
MYOELEKTRICKÉ PROTÉZY
RUČNÍ A INTELIGENTNÍ PROTÉZY
DK.**

VOZÍKY

- **Vozíky pro zdravotně postižené**
- **mechanické**
- **elektrické**
- **Při indikaci je nezbytné:**
- vyzkoušení vozíku pacientem, (event. sestavení na míru), je nezbytné naučit manipulaci s vozíkem pro využití v domácím prostředí
-

- Vozík mechanický je určen pro pacienty, kteří mají zachovalou motoriku HK a případně zachovalou funkci trupového svalstva.
- Pro pacienty s hemiparézou je určen vozík mechanický pro **ovládání jednou rukou.**

- **Zdravotní
pojišťovny
hradí jeden
mechanický
vozík za 5 let.**

- **Elektrický vozík** je určen pro klienty s postižením HK i DK, případně trupového svalstva, kteří nejsou schopni používat vozík mechanický
  - **!!(může to být také u pacienta např. s kombinovaným postižením motorickým s kardiovaskulárním aparátem).**
- elektrický vozík je možné ovládat pravou nebo levou rukou, pohybem bradou nebo i dálkovým ovládáním.

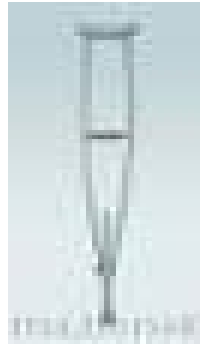
- **Zdravotní pojišťovna hradí potřebně individuální úpravy vozíku, a jejich nutnou opravu. Při výměně vozíku po 5 letech je nutné potvrzení dodavatele, že vozík již nejde repasovat.**

- **Tříkolka neboli vícestopé kolo** (s přídatným košíkem pro nákup) je vhodná pro děti, dorost, dospělé i seniory (např. u pacientů s horší stabilitou, horší motorikou)
- **Tříkolka pro dospělé je částečně hrazena zdravotní pojišťovnou, v případě ostatních kol je možné požádat, sociální odbor regionu o 50% příspěvek.**

- **Hole a berle**
- výškově nastavitelné, hůl skládací, hůl tříbodová, čtyřbodová, event. se sedátkem.
- vyrobeny z různých materiálů (např, dřeva, duralu).

- berle podpažní

- berle francouzské

Pojišťovna, hradí také různé druhy nástavců na berle i hole, např. pryžové, kaučukové, protiskluzový násadec, poutka na hůl s magnetickým držákem.

- **Chodítka**

- tříbodová

- čtyřbodová

- Chodítka: pro dospělé, pro děti, i dvoukolová, pro seniory velmi vhodná čtyřkolová skládací, s nastavitelnou rukojetí, sedátkem a košíkem.
- chodítko může být s podnosem, lze použít doma při servírování jídel.

- **Pomůcky k hygieně** - pomáhají k soběstačnosti u pacientů s motorickými poruchami

např. nástavec na WC (5, 10 nebo 15 cm),

- různé typy madel, sedačky do vany, na vanu či do sprchového koutu (zde může být i sedačka sklápěcí), židle fixní nebo na kolečkách pojízdná, židle toaletní, vozík toaletní, klozetové

- **Zvedáky**
- dle postižení a možností použití v bytě.
- **hydraulický**
- **vodní hydrolift**
- **elektrický**
- **mechanický pojízdný**
- **elektrický vanový** (elektricky vertikálně se pohybující židle umístěná ve vaně nebo otáčecí židle umístěná na sloupku před vanou)
- příslušenství k zvedáku, např. popruhová sedačka s opěrkou zad, opěrný polštář, sklopná páka pro samoobslužný provoz, výškově nastavitelná hlavová opěrku, bezpečnosti kurt, elektrické ovládání.

CE
Capri

amilet
ZDRAVOTNÍ POTREBY

- **Lůžka polohovací**
- **mechanická**
- **elektrická**
- s postranicemi, hrazdou či s rukojetí, hrazdičkou, s pracovní nebo jídelní plochou a jinými doplňky včetně různých typů antidekubitálních matrací a podložek, které mohou být z různých materiálu. Podložky jsou na celou postel, na vozík, na židli, pod loket, patu, apod.

• Ortopedická obuv

- určena pro pacienty, kteří mají problém s chůzí na základě postižení DK, např. zkrácení jedné končetiny, při periferní paréze se špatným postavením nohy, při pes equinovarus nebo s jinou deformitou nohy.
- ortopedické boty jsou individuálně vyráběné, jednoduché až po velmi složité, součást protetické pomůcky, např. ortézy.
- je možné indikovat obuv pooperační, pro diabetiky, profylaktickou, speciální dětskou, různé druhy podpatěnek, ortopedických vložek (nejčastěji pro paedes plani).

● **Pojišťovna částečně hradí opravy
i úpravy ortopedické obuvi.**

- **rehabilitační pomůcky, jsou přizpůsobené také pro sport, volný čas, rekreaci i práci. Díky nim může i velmi těžce postižený člověk žít, plnohodnotně.**
- **vzhledem ke stárnutí naší populace jsou pomůcky stále častěji nutné i pro seniory.**

POMŮCKY NA SED, STOJ A TRANSPORT

- pacientům s postižením dolních končetin a trupového svalstva činí často potíže pohyb na [kratší vzdálenost po bytě, ale také stoj a sed.
Základní pomůckou pro sed i pohyb na kratší vzdálenosti je invalidní vozík.
- **Sed**
- těžce postižení dospělí sedí většinou v invalidních vozících, popř. se přesouvají do pohodlných křesel.-vhodnou pomůckou pro vstávání tzv. **katapultovací sedadlo**: při vstávání pacienta se sedadlo působením pera zvedá a pomáhá pacientovi při vstávání tlakem vzhůru
- Zvláštní problém mají při sezení pacienti s ankylozou nebo s podstatným omezením pohybu v kyčli .
- ●Při ztuhnutí jedné kyčle se doporučuje **židle se sklopenou přední částí na straně ztuhnutí.**
- ●Při ztuhnutí obou kyčlí umožní sed vysoká židle s malým sedadlem.
- Velmi užitečná je pro těžce mobilní osoby o kancelářská židle na kolečkách, lehce pohyblivá všemi směry při odstrkávání rukama či nohama

- **Stoj**
- **Pozitivní účinek** z několika hledisek:
  - trénuje ortostatické poměry oběhové
  - zatěžování kostí a kloubů brání vzniku změn, především odvápnění
  - zabraňuje vzniku flekčních kontraktur
  - mění polohu páteře.
  - váha těla se rozkládá ve stoji na menší plochu než vsedě, je větší **nebezpečí vzniku dekubitů** především na patách, (poúrazová paraplegie, meningomyelokéla)!!!
  - U stojanů s nastavitelným sklonem je možno tlak snížit zvětšením sklonu k horizontále.

- **Stavěcí dlahy** i poněkud složitější **parapódium** jsou jednoduché, pevné a lehké dlahy pro celé tělo,
- stojan nese velkou část tělesné váhy a brání tak vzniku dekubitů.

- **Chůze**
- Pomůcky : zvětšují plochu základny ► stabilizace pacienta .
- **Hole a berle**
- **Kozičky**- opora s širší základnou,
- jednotlivé nohy se mohou spojovat buď v úrovni pacientova pasu, což je stabilnější, nebo je to hůl, která se rozděluje na čtyři nohy asi v dolní třetině své délky. **Kozičky poskytují větší stabilitu než hole především u ataxií.**
Nevyžadují velkou sílu v zápěstí, ale je třeba dobrá síla v lokti.

- **Chodítka** jsou pomůcky se základnou širší, než je pacientovo tělo.
- Pacient je uprostřed pomůcky a při chůzi se o ni opírá oběma horními končetinami. Chodítka končí na podlaze buď gumovými zakončeními (jako vycházkové hole nebo kozičky), nebo kolečky. **Chodítka se užívají především pro nácvik chůze ve zdravotnických zařízeních a pro chůzi špatně mobilních osob po hladké podlaze uvnitř budov.**

- Bradla, zvaná též „ohrádka“, - nejpevnější opora pro chůzi.
- pacient se opírá o dvě vodorovné rovnoběžné tyče připevněné buď k těžké základně, nebo napevno k podlaze.

POMŮCKY PRO JÍZDU NA KRÁTKOU VZDÁLENOST

- **Pomůcky pro jízdu vsedě:**
- invalidní vozíky
- židle na kolečkách, (pasivní transport pacienta) kterého tlačí další osoba.
- **Pomůcky pro jízdu vleže:** v nemocnicích se běžně používají lehátka na kolech.
- **Pomůcky pro jízdu vstoje:** byly navrženy pomůcky, na nichž pacient při jízdě stojí.
- **Mobilpodium** a určená pro paraplegiky, (plošina na kolečkách + konstrukce, k níž je pacient připevněn.)

POMŮCKY PRO PŘEKONÁVÁNÍ SCHODŮ

- Schody -hlavní architektonická bariéra.
- Pro **chůzi na schodech** : chodítko, které umožňuje opření rukou zahnutou do oblouku a přesahuje směrem základnu tvořenou gumovými konci novou chodítko.
- Pro pacienty s artrózou kyčle, kde je zřetelně omezena flexe v kyčli, byla navržena hůl s polovičním schodem. Kvádr z lehkého materiálu o výšce půlky normálního schodu slouží jako mezistupeň a k němu připojená hůl je současně oporou.

- **Rampy.** přejezd výškových rozdílů na vozíku umožňují rampy, stavěné obvykle natrvalo u domů, Existují i přenosné skládací rampy, které je možno použít kdekoli.

- **Nosítka**
- **Výtahy.**

běžné domovní výtahy
speciální výtahy pro
tělesně postižené

